

Vidékfejlesztési Program 2014-2020 - A mezőgazdasági vízgazdálkodást segítő fejlesztési források

Víz- és energiatakarékos öntözés a mezőgazdaságban

Debrecen
2015. június 3.

Cseh Gyula, Tuchbandné Varga Orsolya
EMVA Stratégiai Főosztály

Az agrár-vidékfejlesztési támogatások új rendszere

*(alkalmazva mind a KAP I-ben a degressziót,
mind a KAP II-ből az átcsoportosítást)*

KAP I. pillér (2015-2020): 7 988 m €

- közvetlen támogatások (uniós forrás) – **FM**
- piaci intézkedések (uniós forrás) – **FM**

KAP II. pillér (2015-2020): 4 145 m € = 3,431 mrd € (EU) +
0,714 mrd € (HU)

- vidékfejlesztés (uniós és nemzeti forrás) – **ME (Vidékfejlesztési Program – VP)**

Összesen: 12,133 milliárd € (több forrás, mint a 2007-2013-as időszakban)
310 Ft/EURO árfolyamon: 3 761 milliárd forint.
Éves átlagban: 627 milliárd forint.

+ **Nemzeti támogatási jogcímek** (nemzeti forrás) – **FM**

Legfontosabb célkitűzések

- **Munkahelyteremtés**, vidéki munkahelyek megőrzése és fejlesztése (*kertészeti ágazatok, állattenyésztés, élelmiszeripar*);
 - **Mikro-, kis- és középvállalkozások** kiemelt fejlesztése, differenciált segítése;
 - Versenyképesség javítása, termelési és jövedelembiztonság;
 - Környezetkímélő gazdálkodás = erőforrás-hatékonyság;
 - Korszerű tudásbővítés, tudástranszfer és innováció;
 - Területi kiegyenlítés;
 - Vidéki települések erőforrás-hatékony működése (helyi alapanyagok, szolgáltatások, megújuló erőforrások és együttműködések)
- + 2 tematikus alprogram: Rövid Ellátási Lánc (REL)
Fiatal Gazda (FIG)**

Merev tengelyek helyett rugalmas prioritások

1. A **tudásátadás és az innováció** előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben.
2. A **versenyképesség és életképesség** fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében.
3. Az **élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek** a mezőgazdaság terén történő előremozdítása.

Merev tengelyek helyett rugalmas prioritások

4. A mezőgazdaságtól és erdőszettől függő **ökoszisztémák állapotának helyreállítása**, megőrzése, javítása.
5. Az **erőforrás-hatékonyság előmozdítása**, alacsony CO₂ kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása.
6. A **társadalmi befogadás előmozdítása**, a szegénység csökkentése és a gazdaság fejlesztése a vidéki térségekben.

Főbb változások a 2007-2013 időszakhoz képest

- **Új eljárásrend! Az egységes rendszerhez illeszkedő eljárásrend** a VP végrehajtására *(az ÚMVP-re 2006-2007-ben készített, közigazgatási alapú, túlszankcionáló és bonyolított eljárásrend helyett).*
- A VP **középpontjában** is a **KKV-k** lesznek.
- **Munkaigényes ágazatok** kiemelt fejlesztése *(zöldség- és gyümölcsstermesztés, állattenyésztés, élelmiszeripar)*
- **Egyszerűsítés**
 - Egyszerűsített támogatás-típusok bevezetése (egyösszegű átalány, egységköltség, %-ban meghatározott átalányalapú finanszírozás)
 - Egyszerűsített elbírálás (adott összeghatárig a fejlesztések egyszerűsített követelményei és elbírálása)
- Az **előleg, saját teljesítés, természetbeni hozzájárulás**, valamint a **használt eszköz** alkalmazásának lehetősége is megjelenik

A VP benyújtása, a tervezés állása

- A VP **tervezése jelenleg is folyik**: Magyarország Kormánya társadalmi egyeztetés után hivatalos tárgyalásra nyújtotta be a VP-t az Európai Unió számára, tartalma kapcsán folyamatosan zajlanak az egyeztetések az Európai Bizottsággal;
- Február 28-án zárult a program teljesen nyilvános **társadalmasítása**.
- A program **Stratégiai Környezeti Vizsgálata** márciusban zárult le.
- A VP EU-s elfogadása **2015. nyarára** várható;
- Az elfogadását követően az egyes pályázatok meghirdetése **2015 nyarától**.

Milyen típusú támogatások várhatóak? (2/1.)

- 1. Egyedi beruházás:** építéssel járó, önálló gép/technológia beszerzés, IKT-elemek, járulékos költségek – **ÚJ:** árajánlat gépkatalógus nélkül,
- 2. Közös beruházások** (előnyben!!) – **Új:** konzorciumi formában (a VP-ben új)
- 3. Fejlesztési átalány** – **ÚJ!** (pl. kis gazdálkodó, diverzifikáció)
- 4. Egységköltség alapú beruházás** (pl. erdősítés, erdőszerkezet-átalakítás)

Milyen típusú támogatások várhatóak? (2/2.)

5. **Többlet-vállalás egységköltéség alapú finanszírozása** (ökológiai gazdálkodás, AKG, állatjólét, Erdő- környezetvédelem, genetikai erőforrások)
6. **Kompensációs átalány** korlátozás vagy hátrány miatt (NATURA 2000, THÁT)
7. **Innovatív együttműködő komplex**: K+F vagy más együttműködés költségei + beruházási költségek - konzorciumi formában (pl. agrár-innovációs Operatív Csoport, LEADER, VTT-területi együttműködés **ÚJ!**)

A mezőgazdasági vízgazdálkodás támogatásának szükségessége

- A vízgazdálkodás, vízkészlet hasznosítás stratégiai kérdés
- Klímaváltozásból fakadó szélsőséges időjárási viszonyok hazánkban
 - A téli csapadék hó helyett eső formájában jelentkezik
 - **csökken a talaj (mint termő közeg) víztartó képessége**
 - Az esőintenzitás többszöröse a talaj vízelnyelő képességének
 - **a különbség a felszínen elfolyik, vagy belvíz formájában tartósan a mezőgazdasági területen maradva károkat okoz**
 - Változik a csapadék időbeni eloszlása és intenzitásának mértéke
 - **egyre gyakoribb belvizes és aszályos időszakok**
 - **mezőgazdaság klímaváltozásnak való kitettsége nő**

A mezőgazdasági vízgazdálkodás támogatásának célja

A Vidékfejlesztési Program a 2014-2020-as időszakban 6 prioritásra helyezi a hangsúlyt

- **5. prioritás:** erőforrás-hatékonyság előmozdítása, megújuló energia, éghajlatváltozás hatásainak csökkentése

A mezőgazdasági vízgazdálkodás tekintetében a Program célja:

Olyan támogatási rendszer kialakítása, mely hozzájárul

- a vízvisszatartást,
- meliorációt,
- vízfelhasználás hatékonyságának javítását, az öntözött területek növelését

célzó beruházások megvalósításához.

Vidékfejlesztési Program 2014-2020

Mezőgazdasági **vízgazdálkodást érintő
beruházás jellegű támogatások**

Profit növekedést
célzó beruházások

Nem termelő
beruházások

Vidékfejlesztési Program 2014-2020

Profit növekedést célzó beruházás

1. A **vízvisszatartás** **létesítményeinek** támogatása
2. Üzemen belüli mezőgazdasági területekhez kapcsolódó **meliorált utak kialakítása**
3. **Vízfelhasználás** **hatékonyságát** **javító** **öntözéses** **gazdálkodás fejlesztése**

Vidékfejlesztési Program 2014-2020

Nem termelő beruházás

1. Területi vízvisszatartást szolgáló vízi létesítmények kialakítása, fejlesztése a mélyfekvésű, vízvisszatartásra alkalmas területeken
2. Erózióvédelmet biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése
3. Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése
4. Vizes élőhelyek létrehozása

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözési gazdálkodás fejlesztése

Művelet célja

- a mezőgazdasági célú **vízhasználat fenntartható fejlesztése,**
- a **víz- és energia-takarékos öntözőberendezések** alkalmazására,
- a szivárgási, a párolgási és a különféle műtárgyaknál bekövetkező **vízveszteségek csökkentésére,** az optimális vízadagolás megvalósítására,
- a **helyi vízkészletek, mint kiegészítő vízforrások hasznosítására** (amennyiben a víz minősége öntözésre megfelelő) irányuló fejlesztések.

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözéses gazdálkodás fejlesztése

A művelet által támogatott beruházások

- a **termelés biztonságát**,
- száraz években a vízhiány és aszály**károk megelőzését**,
- a klímaváltozás várható kedvezőtlen hatásaihoz való **alkalmazkodást** szolgálják.

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözéses gazdálkodás fejlesztése

A beruházások csak abban az esetben támogathatók

- ha azok a vizek állapotát nem rontják,
- a szakszerű öntözés a terméseredmények általános növelését is eredményezi,
- ha azok nem rontják sem a felszíni, sem a felszín alatti víztől függő védett ökoszisztémák vízellátását.

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözési gazdálkodás fejlesztése

Műveleti célterületek

C1) célterület – Víztakarékos öntözési technológiák, öntözőberendezések vízfelhasználás hatékonyságának javítása, valamint víztakarékos öntözési infrastruktúra és kapcsolódó műtárgyaiknak fejlesztése, rekonstrukciója.

C2) célterület – Új öntöző rendszerek beszerzésének támogatása, valamint új öntözővíz-szolgáltató művek létrehozása.

C3) célterület – Energiatakarékos öntözési technológiák beszerzésének támogatása, öntözőberendezések energiafelhasználás hatékonyságának javítása.

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözéses gazdálkodás fejlesztése

Támogatási típusok

- **vissza nem térítendő tőkejuttatás,**
- kamattámogatás.

Egyéb forrásból kapcsolódhat hozzá a maximális támogatási intenzitáson belüli összeszámítási kötelezettséggel:

- kamattámogatás,
- intézményi kezességvállalás.

Előleg alkalmazható

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözéses gazdálkodás fejlesztése

Kedvezményezettek köre

- Mezőgazdasági termelő
- Mezőgazdasági termelők egy csoportja
- Fiatal mezőgazdasági termelő

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözéses gazdálkodás fejlesztése

Elszámolható költségek

- a) **Vízi létesítmények** és kapcsolódó **építmények rekonstrukciója, építése vagy fejlesztése.**
- b) Új **gépek és berendezések vásárlása**, beleértve a számítógépes szoftvereket, IKT fejlesztéseket;
- c) Az a)-b) pontban említett kiadásokhoz **kapcsolódó általános költségek**, például az **építészek, mérnökök díjai**, hatósági eljárási díjak, **tanácsadói és projektmenedzsment költségek**;
- d) A következő **immateriális beruházások**: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése.

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözéses gazdálkodás fejlesztése

Kiválasztási kritériumok alapelvei 1.

- **Üzleti terv minősége** (megalapozottság, innovatív tartalom, költséghatékonyság).
- A vállalkozáson belüli **foglalkoztatotti létszám növelése**.
- **Termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság**
- A kedvezményezett **mikrovállalkozás vagy kisvállalkozás**.
- **Ökológiai gazdálkodás folytatása**.

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözéses gazdálkodás fejlesztése

Kiválasztási kritériumok alapelvei 2.

- **Minőségrendszerekben való részvétel,**
- **Energiahatékonyság javulás,**
- **Megújuló energia alkalmazása,**
- **A kötelezőnél (5-10%) nagyobb arányú vízhasználat csökkentés,**
- **Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás (aszálykockázatok mérséklése).**

A mezőgazdasági vízgazdálkodás támogatásának célja

A mezőgazdasági vízgazdálkodás tekintetében a Vidékfejlesztési Program célja:

Olyan „**on-farm**” beruházások támogatása, amelyek elősegítik:

- az **öntözött területek növelését,**
- a **víztakarékosságot,**
- az **energiahatékonyságot,** valamint
- a **meliorációt és a vízvisszatartást.**

Tervezetten rendelkezésre álló keret: **53 milliárd Ft** (171 millió €).

Ebből:

- fiatal gazdák számára elkülönített: **4,6 milliárd Ft** (15 millió €)
- meliorációra elkülönített: **1,6 milliárd Ft** (5 millió €).

A mezőgazdasági vízgazdálkodás támogatása – VP 2014-2020 II.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések

- Önkéntes alapon működő kifizetési rendszer.
- A programban résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében a gazdálkodásuk során többlet tevékenységek elvégzését vállalják (5 éves fenntartási időszak).

Felszíni és felszín alatti vizek védelme érdekében:

- a földhasználat-váltás elősegítése (belvízérzékeny, aszályérzékeny területeken);
- a transzport-folyamatok befolyásolása;
- a környezetbarát tápanyag-gazdálkodás és növényvédelem;
- a vízbázisok védelme, a vizek jó ökológiai állapotának/potenciáljának megőrzése, helyenként elérése.

A mezőgazdasági vízgazdálkodás támogatása – VP 2014-2020 III.

Az agrár-ágazat szereplői közötti együttműködési és innovációs készségek támogatása

A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködései

Cél: több gazdálkodó összehangolt cselekvésén alapuló, tájgazdálkodási célú komplex, térségi szintű mintaprojektek megvalósítása.

Tájgazdálkodási célterületek:

- a) Jogszabályok által jelenleg lehatárolt tájgazdálkodási mintaterületek:
 - **Vásárhelyi Terv továbbfejlesztése** c. program által lehatárolt árvízi tározókhoz kapcsolódó tájgazdálkodási területek;
 - **Ős-Dráva Program** célterületei;
 - **Duna–Tisza-közi homokhátság** vízhiányos ökológiai állapotának javítását szolgáló célterületek.
- b) egyéb, előkészítése alatt álló tájgazdálkodási területek.

Tervezett VP források I.

Cikk/ kód	Intézkedés/alintézkedés/művelet megnevezése	Teljes közkiadás (Mrd Ft)
14. cikk	Tudás transzfer és információs akciók	8,62
15. cikk	Tanácsadási szolgáltatás, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások	13,63
16. cikk	Minőségi rendszerek mezőgazdasági termékekre, élelmiszerekre	10,07
17. cikk	Beruházás tárgyi eszközökbe	458,20
18. cikk	Mezőgazdasági termelő potenciál helyreállítása/megelőzés	6,30
19. cikk	Mezőgazdasági üzemek és vállalkozások fejlesztése	60,03
20. cikk	Alapvető szolgáltatások és falumegújítás vidéki területeken	73,06
21-26. cikk	Beruházások erdőterületek fejlesztésébe és erdő-megújításba	62,741
27. cikk	Termelői csoportok létrehozása	25,24
28. cikk	Agrár-környezetvédelem és éghajlatváltozás	191,46

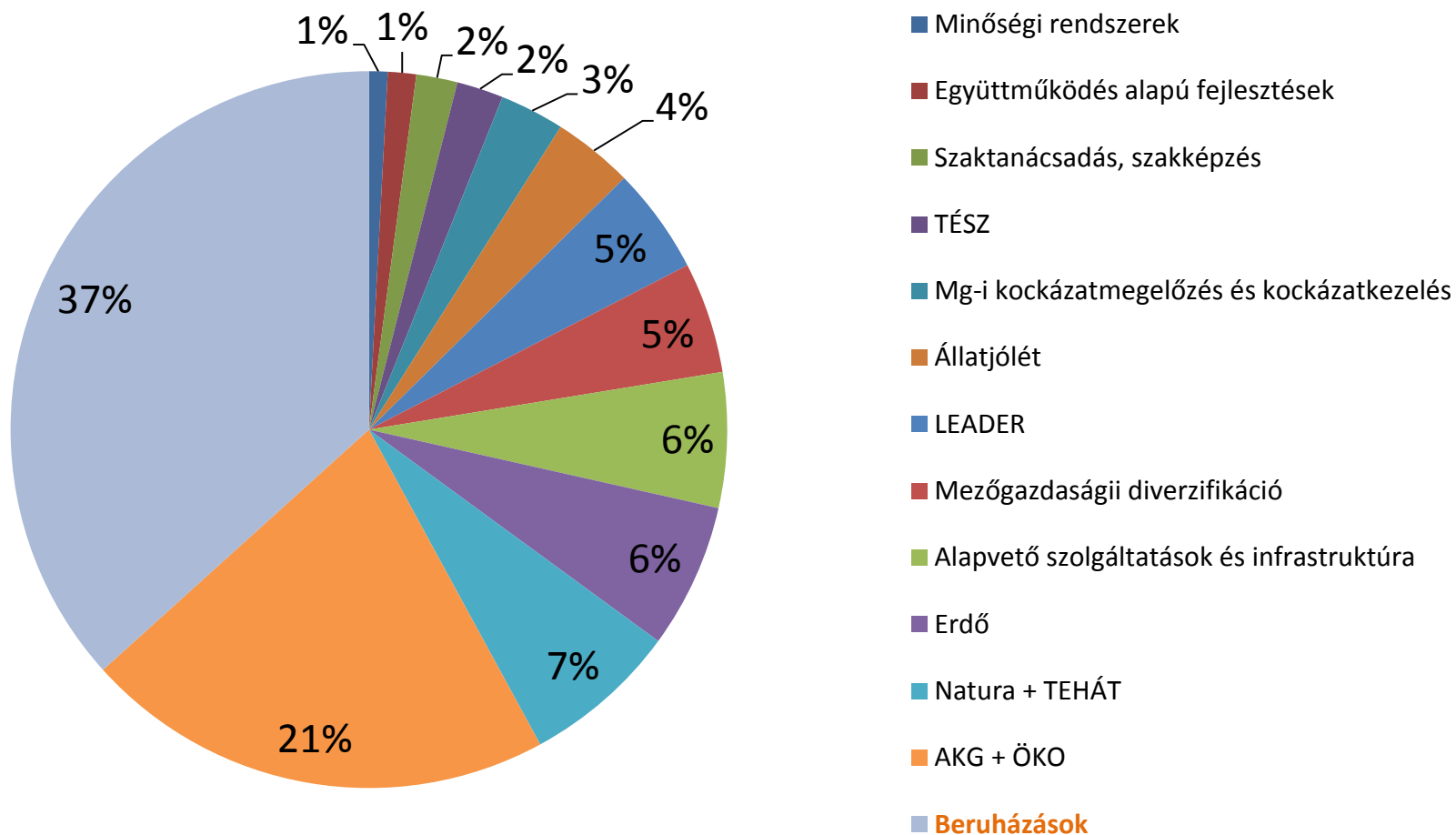

Tervezett VP források II.

Cikk/kód	Intézkedés/alintézkedés/művelet megnevezése	Teljes közkiadás (Mrd Ft)
29. cikk	Ökológiai gazdálkodás	63,24
30. cikk	Natura 2000 és Víz Direktíva kifizetések	61,36
31. cikk	Kifizetések természeti és egyéb sajátos hátrányokkal küzdő térségekben	22,86
33. cikk	Állatjólét	43,53
34. cikk	Erdő-környezetvédelem /genetikai erőforrások	15,50
35. cikk	Együttműködés alapú fejlesztések	15,34
36. és 37. cikk	Mezőgazdasági kockázatkezelés (pü. eszközei)	28,59
42-44. cikk EMVA	LEADER (Helyi Fejlesztési Stratégiák és megvalósítás)	57,53
	Technikai segítségnyújtás (TS)	26,13
	<i>TS-ből MNVH funkciók</i>	18,65
	Összesen:	1243,50

VP források (1200 Mrd Ft)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

